

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
5339-13

meddelad i Stockholm den 27 december 2013

KLAGANDE

Claes Johnson
Nytorgsgatan 19 A
116 22 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 4 juli 2013 i mål nr 3640-13, se bilaga

SAKEN

Rätt att ta del av allmän handling

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Claes Johnson begärde hos Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) att få ut vissa angivna e-postmeddelanden till vissa namngivna tjänstemän vid KTH. I beslut den 29 maj 2013 fann KTH att till den del begäran avsåg meddelanden som skickats internt mellan tjänstemän inom KTH skulle meddelandena inte lämnas ut. Som skäl för beslutet angavs att e-postmeddelandena inte var att betrakta som allmänna handlingar i den mening som avses i 2 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen (TF).

Dok.Id 141369

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

Kammarrätten i Stockholm avslog Claes Johnsons överklagande.

YRKANDE M.M.

Claes Johnson yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ändrar kammarrättens dom så att han får ta del av de begärda handlingarna. Till stöd för sin talan anför han bl.a. följande. Kammarrätten i Göteborg har i dom den 12 mars 2013 i mål nr 212-13 ansett att intern e-post ska anses vara upprättad och därmed allmän handling. Kammarrätten i Stockholm misstolkar tryckfrihetsförordningen genom att kräva ytterligare handlande från myndighetens sida för att handlingarna ska anses färdigställda. Den begärda e-posten är att betrakta som färdigställd i och med avsändandet och därmed upprättad, eftersom den inte var avsedd att omarbetas eller bli ett ärende.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Av utredningen i målet framgår att de aktuella e-postmeddelandena har skickats mellan enskilda tjänstemän vid KTH efter det att Claes Johnson ställt en fråga till universitetet. Meddelandena innehåller en diskussion om vilken kurs frågan avser, vem som ska svara frågeställaren och vad svaret bör innehålla. Diskussionen saknar ärendeanknytning.

Enligt 2 kap. 3 § första stycket TF är en handling allmän om den förvaras hos en myndighet och enligt 6 eller 7 § är att anse som inkommen till eller upprättad hos myndigheten. En handling anses som upprättad när den expedierats, 2 kap. 7 § första stycket. Av samma bestämmelse följer att en handling som inte expedierats anses vara upprättad när det ärende till vilket den hänför sig har slutbehandlats hos myndigheten, eller, om handlingen inte hänför sig till visst ärende, när den justerats av myndigheten eller på annat sätt färdigställts.

I stället för vad som föreskrivs i 2 kap. 7 § första stycket TF gäller enligt paragrafens andra stycke första punkten att diarium, journaler och sådana register eller andra förteckningar som förs fortlöpande är upprättade redan när de

färdigställts för anteckning eller införing. Signering eller godkännande har ingen betydelse för om en sådan anteckning är allmän handling (jfr HFD 2013 ref. 33). Även automatiskt skapade förteckningar – t.ex. datalagrade förteckningar över in- och utgående e-postmeddelanden – har ansetts utgöra sådana löpande förteckningar som avses i bestämmelsen och således vara upprättade redan när de tekniskt sett föreligger färdiga för noteringar. Förtecknade e-postmeddelanden är däremot inte nödvändigtvis att betrakta som allmänna handlingar (se RÅ 1998 ref. 44).

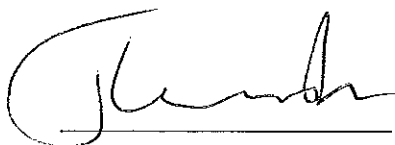
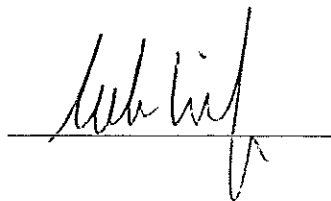
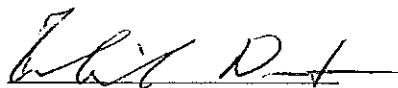
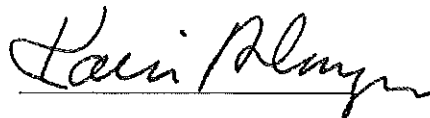
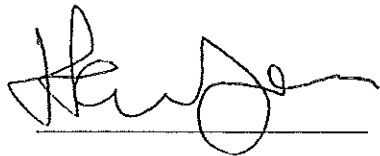
För att en handling ska anses vara färdigställd enligt 2 kap. 7 § första stycket TF krävs inte något särskilt formellt förfarande (prop. 1975/76:160 s. 143). Däremot krävs, till skillnad från det som gäller för det slag av handlingar som regleras i paragrafens andra stycke första punkten, att någon åtgärd vidtas som visar att handlingen är färdigställd. Lagtexten anger justering som exempel på en sådan åtgärd. I rättspraxis har omhändertagande av handlingar och spridande av handlingar för kännedom ansetts utgöra sådana åtgärder som innebär att handlingarna är färdigställda (se RÅ 1998 ref. 30 och RÅ 1998 ref. 52).

Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening kan enbart det förhållandet att ett e-postmeddelande skickats mellan tjänstemän inom en myndighet inte anses utgöra en sådan åtgärd som medför att handlingen är att anse som färdigställd i den mening som avses i 2 kap. 7 § första stycket TF. Såvitt framgår har inte heller i övrigt någon sådan åtgärd vidtagits.

DOM

Mål nr
5339-13

Mot denna bakgrund är de begärda e-postmeddelandena inte att anse som allmänna handlingar. Överklagandet ska därför avslås.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Karin Almgren, Eskil Nord, Christer Silfverberg och Thomas Bull.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Emma Boman.

KLAGANDE

Claes Johnson
Nytorgsgatan 19 A
116 22 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kungliga Tekniska högskolans beslut den 29 maj 2013
med beslutsnummer UF-2013/0374, se bilaga A

SAKEN

Rätt att ta del av allmän handling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Claes Johnson yrkar att de begärda e-postmeddelandena ska lämnas ut till honom. Till stöd för sin talan anför han bl.a. följande. Kammarrätten i Göteborg har i dom i mål 212-13 meddelat att intern e-post som är färdigställd ska anses vara upprättad handling och därmed allmän handling. Hans fall liknar det fallet. Kungliga Tekniska högskolan (KTH) hänvisar till 2 kap. 8 § tryckfrihetsförordningen (TF), som inte är tillämplig i det aktuella fallet eftersom KTH inte är ett statligt verk eller liknande och e-posten mellan dekan, studierektor och avdelningsföreståndare inte kan ses som handlingar överlämnade mellan organ inom ett verk.

SKÅLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet är om de begärda e-postmeddelandena utgör allmänna handlingar.

Av 2 kap. 3 § första stycket tryckfrihetsförordningen (TF) framgår att en handling är allmän, om den förvaras hos myndighet och enligt 2 kap. 6 eller 7 § TF är att anse som inkommen till eller upprättad hos myndighet. Enligt 2 kap. 6 § första stycket TF anses en handling inkommen till en myndighet, när den har anlänt till myndigheten eller kommit behörig befattningshavare till handa. Enligt 2 kap. 7 § första stycket TF anses en handling upprättad hos en myndighet, när den har expedierats. Handling som inte har expedierats anses enligt samma bestämmelse upprättad när det ärende till vilken den hänför sig har slutbehandlats hos myndigheten eller, om handlingen inte hänför sig till visst ärende, när den har justerats av myndigheten eller på annat sätt färdigställts.

Har organ som ingår i eller är knutet till ett verk eller liknande myndighetsorganisation överlämnat handling till annat organ inom samma myndighetsorganisation eller framställt handling för sådant överlämnande, ska enligt 2 kap. 8 § TF handlingen inte anses som därigenom inkommen eller upprättad i annat fall än då organen uppträder som självständiga i förhållande till varandra.

Kammarrätten gör följande bedömning.

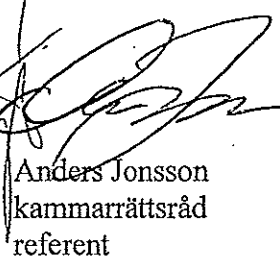
De e-postmeddelanden som Claes Johnson har begärt ska lämnas ut till honom har skickats mellan olika tjänstemän inom KTH, vilket innebär att bestämmelsen i 2 kap. 8 § TF aktualiseras. Utredningen ger inte stöd för att meddelandena har skickats mellan organ inom KTH som har uppträtt självständigt i förhållande till varandra. Meddelandena ska således inte anses inkomna eller upprättade endast på grund av att de skickats inom KTH.

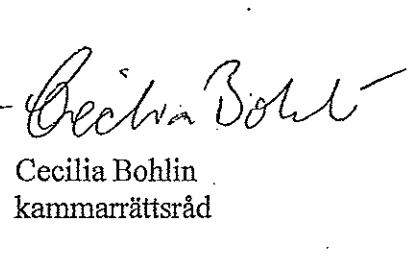
Frågan är härefter om e-postmeddelandena kan anses upprättade enligt 2 kap. 7 § TF. Eftersom meddelandena inte har expedierats och inte heller har justerats av KTH och då de, såvitt framgår av utredningen, saknar ärendeanknytning ska de anses upprättade endast om de kan anses på annat sätt färdigställda av KTH. För att en handling utan ärendeanknytning ska anses färdigställd krävs inte något särskilt formellt förfarande från myndighetens sida (prop. 1975/76:160 s. 143). Detta innebär enligt kammarrättens mening emellertid inte att e-postmeddelandena kan anses färdigställda, och därigenom upprättade, endast genom avsändandet inom myndigheten. Om så vore fallet skulle inte bestämmelsen i 2 kap. 8 § TF fylla någon funktion. Det krävs alltså något ytterligare handlande från myndighetens sida för att handlingarna ska anses färdigställda (jfr RÅ 1998 ref. 30 och RÅ 1998 ref. 52). I detta fall har det inte framkommit några omständigheter som gör att meddelandena kan anses ha färdigställts av KTH.

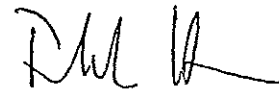
De aktuella e-postmeddelandena är mot denna bakgrund inte att betrakta som allmänna handlingar i den mening som avses i 2 kap. 3 § TF. KTH har alltså haft fog för sitt beslut att inte lämna ut dessa handlingar. Överklagandet ska därför avslås.

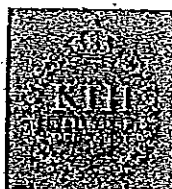
HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 2).

Eva Schön-Engqvist
kammarrättsråd
ordförande

Anders Jonsson
kammarrättsråd
referent

Cecilia Bohlin
kammarrättsråd

Fredrika Johansson
föredragande

Ink. 2013-06-05

3640-13

Målnr.
Aktbil

4

Beslut	Datum	Beslutsnummer
	2013-05-29	UF-2013/0374
Beslutsinstans		
Beslut fattat av Christina Engström <i>Christina Engström</i>	Beslut expedierat 2013-05-29 <i>JA</i>	
Föredragande Maria Palma-Hakim	Beslut delges för åtgärd	
Övriga närvarande	Beslut delges för kännedom Claes Johnson	
Dnr V-2013-0386		

Ärende

Utlämnande av allmän handling

Beslut

KTH avslår begäran i den del som gäller e-postmeddelanden som skickats internt inom KTH. Övriga e-postmeddelanden enligt e-postloggen ska lämnas ut.

Bakgrund

Claes Johnson har inkommit med en begäran om att få ta del av e-postmeddelanden med ämnesrad "MST/BodyandSoul" tillhörande vissa namngivna tjänstemän vid KTH. Detta i enlighet med e-postloggar för viss tidsperiod som han tidigare tagit del av vid KTH.

Claes Johnsons begäran omfattar såväl e-postmeddelanden som har inkommit till samt expedierats av KTH som e-postmeddelanden som endast har skickats internt mellan tjänstemän inom myndigheten.

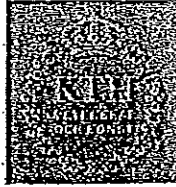
Skäl för beslut

Enligt 2 kap. 3 § första stycket tryckfrihetsförordningen (1949:105) (TF) är en handling allmän om den förvaras hos myndigheten och enligt 6 och 7 §§ är att anses som inkommen till eller upprättad hos myndigheten.

Bedömning

Vid genomgång av de begärda e-postmeddelandena har kunnat konstateras att vissa e-postmeddelanden har inkommit till respektive expedierats från KTH. Dessa e-postmeddelanden utgör således allmänna handlingar i den mening som avses i 2 kap. 3 § TF.

Vid genomgången har även kunnat konstateras att övriga e-postmeddelanden endast har skickats internt mellan tjänstemän inom myndigheten och att dessa vare sig är inkomna, expedierade eller på annat sätt upprättade. Dessa e-postmeddelanden är därför inte att betrakta som allmänna handlingar i den mening som avses i 2 kap. 3 § TF (jmf Kammarrättens i Stockholms dom i mål nr 4582-12).

Beslut

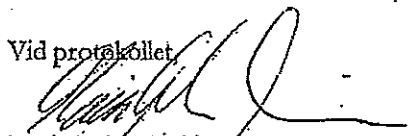
Datum
2013-05-29

Beslutsnummer
UF-2013/0374

Överklagandehänvisning,

Beslutet kan överklagas inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet. Överklagandet ska vara skriftligt och ställas till Kammarrätten i Stockholm, men ges in till KTH för vidarebefordran. För kontaktuppgifter till KTH, se sidfoten.

Vid protokölet

Maria Palma-Hakim
Förvaltningsjurist